

**ҚАЗАҚСТАННЫҢ
ӘЛЕУМЕТТІК-МӘДЕНИ
ДАМУЫНЫҢ
ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ
БАҒЫТТАРЫ**

**ПЕРСПЕКТИВНЫЕ
НАПРАВЛЕНИЯ
СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО
РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА**

**III ҚАЗАҚСТАННЫҢ БІЛІМ ЖҮЙЕСІН
РЕФОРМАЛАУ ӘЛЕМДІК БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНЕ
КІРУ МҮМКІНДІГІ РЕТІНДЕ**

<i>А. Р. Масалимова, Г. О. Насимова</i> Инновации в образовании – основа успешной социальной модернизации	150
<i>Н. С. Әлқожаева</i> Педагогикалық қарым-қатынас үдерісінде тұлға қалыптастыру мүмкіндіктері	155
<i>А. Б. Мукашева</i> Становление и реформирование высшего музыкального образования в республике казахстан	161
<i>К. Ж. Қожахметова</i> Подготовка социальных педагогов в системе вузовского образования республики казахстан: проблемы и перспективы ..	172
<i>Ш. Т. Таубаева</i> 1971-1991 жылдары кеңес өкіметі кезінде білім мазмұнын құрастыру және педагогика ғылымы әдіснамасы теорияларының өзара байланыста дамуы	178
<i>А. Б. Айтбаева</i> Бәсекеге қабілетті мамандарды дайындаудағы құзыреттілік талаптарының маңызы	196
<i>Ә. Т. Омарова</i> Қазақтар республикасындағы жоғары білім реформасы және оның социологиялық бағасы	204
<i>Г. А. Касен</i> Педагогическое проектирование в аспекте компетентностной парадигмы образования: результаты опытно-педагогической работы	209
<i>Ұ. Б. Төлешова</i> Тұлға бойына этномәдени құндылықтарды қалыптастыру мәселелері	216
Авторлар туралы мәлімет	224

кадров: Материалы XXIII Всероссийских социально-педагогических чтений, посвященных 15-летию подготовки социальных педагогов (26 марта 2010). В 2-ч. Ч.1 / Под ред. Л.В.Мардахаева.-М.: Изд-во РГСУ, 2010.-256с.

2. Словарь по социальной педагогике: учебное пособие для студ.высш.уч.завед./авт.-сост.Л.В.Мардахаев.М.:Изд. Центр Академия, 2002.- 368с.

Ш.Т. Таубаева

1971-1991 ЖЫЛДАРЫ КЕНЕС ӘКІМЕТІ КЕЗІНДЕ БІЛІМ МАЗМҰНЫН ҚҰРАСТЫРУ ЖӘНЕ ПЕДАГОГИКА ҒЫЛЫМЫ ӘДІСНАМАСЫ ТЕОРИЯЛАРЫНЫҢ ӨЗАРА БАЙЛАНЫСТА ДАМУЫ

Қазіргі кезеңде дидактика педагогика ғылымының дамыған, неғұрлым қалыптасқан манызды да күрделі саласы ретінде қоғам дамуының белгілі кезеңдерінде мектеп алдына қойылатын жаңа аса жауапты міндеттерді ойдағыдай шешу барысында үнемі дамып отыратын ғылым. Орта білім беру жүйесінде *дидактика* білім беру мен оқытудың мазмұнын, құрылымын, оқыту заңдылықтары мен ұстанымдарын, ерекшеліктерін, талаптарын, шарттарын, оны ұйымдастыру әдістері мен формаларын және технологиясын, оқыту нәтижелілігін зерттейтін педагогиканың манызды саласы болып табылады.

Дидактиканың тарихи тамырларын зерттеу – бүгінгі таңда орта жалпы білім беретін мектептері пәндерді оқыту заңдылықтары мен ұстанымдарын жүйелеу, білім құрылымы мен мазмұнын жетілдіру, жаңа сапалы білімге қол жеткізу үшін аса құнды.

Дидактиканың негізін салған педагог Я.А.Коменский өзінің «Ұлы дидактика» атты еңбегінде дидактика ұғымына анықтама беріп, оның зерттеу нысандарын, ұстанымдарын анықтап, оны ғылыми жүйе ретінде негіздейді, оқытудың әдіс-тәсілдерін ұсынады.

Ресей педагог-дидактары М.Н.Скаткин, Б.П.Есипов, М.А.Данилов, Л.В.Занков, В.В.Краевский, И.Я.Лернер, Ю.К.Бабанский, В.С.Леднев, Б.Г.Ершунский оқыту ұстанымдары, оған қойылатын дидактикалық талаптар, білім мазмұны мен

құрылымы, оқытуды ұйымдастырудың әдістері мен формалары, мектеп оқушыларының меңгеруге тиісті білім көлемі, оқу әрекеттері, пәнінің мазмұнына қойылатын талаптар, жаңа оқыту технологияларын ғылыми тұрғыдан пайымдайды. Олардың еңбектерінде: «*Білім* – адам, қоғам, табиғат, заттар мен құбылыстар жайлы ғылымда жинақталған білім жүйесі; адамзаттың жинақтаған мол тәжірибесі; ұғымдардың, заңдылықтардың, тұжырымдардың, қағидалардың, деректердің, пайымдардың жиынтығы т.б.; *Білім беру* – қоғамдық, әлеуметтік, мәдени құбылыс; қоғам мен мемлекеттің өзінің азаматына қатысты функциясы; тұлғаның мәдениеті, мәдени құндылық; білім, білік, дағды-машықтардың және ойлау құралының жүйесі; ғылыми көзқарастар, шығармашылық қабілеттер мен мүмкіндіктерді дамыту үдерісі; терең сапалы білім негізінде жеке тұлғаның еркін бағдарлай білу, өзін-өзі іске асыру, өзін-өзі дамыту үдерісі; білім, білік, дағды мен іс-әрекеттердің жиынтығы және оны жүзеге асырудағы адамның іс-тәжірибесі; білім берудің тұтастығы, нәтижелілігі т.б. *Білім берудің мазмұны* – дидактиканың негізгі нысанысы; ғылыми білім мен білік, оқу дағдыларының қалыптасу жүйесі; өзіндік шығармашылық, ізденушілік әрекет тәжірибесі; жеке тұлғаның жан-жақты дамуының сапалық мазмұны мен сипаты.

Оқыту – дидактиканың манызды категорияларының бірі; оқытушы мен оқушының өзара түсіністік, ынтымақтастық қарым-қатынасы, іс-әрекеті; білім беру, білімгері мен дағдылары, іс-әрекеттерді меңгерту процесі; белсенді шығармашылық әрекетті басқарудың негізгі жолы; сапалы білім беру, тәрбие, дамыту мқсаттарына сай оқушылардың шығармашылығын дамытуға бағытталған арнайы ұйымдасқан іс-әрекеті т.б. **Оқыту үдерісі** – мұғалім мен оқушылардың мақсаттылыққа бағытталған үйлесімді іс-әрекетінің нәтижесінде жеке тұлғаның толық, терең, сапалы білім меңгеруі, танымдық және өзіндік шығармашылық қабілеттерінің дамуы; білімгер мен дағдыларды қалыптастыру тәжірибесінің көзі» деп қарастырылды.

Педагогика ғылымында білім мазмұны теориясы (М.Н.Скаткин, В.П.Беспалько, В.В.Краевский, И.Я.Лернер, В.С.Леднев, Л.Я. Зорина, А.В. Усова және т.б.), жалпы орта және кәсіптік-техникалық білім мазмұны, сондай-ақ жалпы білім беретін мектептің оқу пәнін құрастыру теориясы жасалынған. Педагогика ғылымының зерттеушілері оқу пәндеріне материал іріктеу ұстанымдарына байланысты барлық идеяларды талқылап отырды.